

از اهداف، تمدید، نوسازی و مدیریت مساجد کشور و پیگیری امور لاما(ها) "کامیات" **کامیات** که در جلسه علنی شماره (۸۸) روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۲/۰۲/۱۸ اعلام وصول گردیده است چهت بررسی به کمیسیونهایی که ذیلاً به عنوان کمیسیون اصلی و فرعی مشخص گردیده است ارجاع می شود:

ردیف	عنوان کمیسیونهای تخصصی	اصلی	فرعی	دلایل ارجاع و مواد مورد بررسی در کمیسیون فرعی
۱	آموزش و تحقیقات			
۲	اجتماعی			
۳	اقتصادی			
۴	امنیت ملی و سیاست خارجی			
۵	انرژی			
۶	برنامه و بودجه و محاسبات			
۷	بهداشت و درمان			
۸	شوراهای امور داخلی کشور			
۹	صنایع و معادن			
۱۰	عمران			
۱۱	فرهنگی			
۱۲	قضائی و حقوقی			
۱۳	کشاورزی، آب و منابع طبیعی			

عنوان کمیسیونهای خاص و وزیر

۱ - خ	تدوین آئین نامه داخلی مجلس
۲ - خ	اصل نودم (۹۰) قانون اساسی
۳	وزیر

مشترک	فرعی	اصلی	مدیرکل تدوین قوانین
مشترک	فرعی	اصلی	معاون قوانین
مشترک	فرعی	اصلی	نظر نهایی

ازطرف رئیس مجلس شورای اسلامی
سید محمد حسن ابوترابی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

معاونت قوانین

مجلس شورای اسلامی

دوره:

شماره چاپ:

شماره ثبت:

اداره کل قوانین

این طرح در جلسه علنی ۸۸ مودع ۱۳۹۲/۶/۱۸

اعلام وصول و در دفتر طرح ها و اوابع دبیرخانه اداره کل قوانین

به شماره ثبت ۲۷۷ و شماره ترتیب چاپ ۵۰۱

اداره کل قوانین

طرح نمایندگان

عادی یک فوریتی دوفوریتی سه تقویتی دید

طرح خواسته از احداث، تجربه،
نوسازی و تحریم سبک تر

عنوان:

معاونت قوانین: بررسی و اظهارنظر نماید.

امضام

۱۳۹۲/۶/۱۸
اداره کل قوانین
بررسی و اظهارنظر
معاونت قوانین

این طرح در جلسه علنی شماره ۸۸ روز ۱۴ بهمن ۱۳۹۲ به صورت یک فوریتی اعلام وصول گردید. دبیرخانه

۱ - اداره کل قوانین هسته راهنمای اداء واجبات رئیسه

۲ - اداره کل قوانین در تهیه تلقینی دست احمد نظر معتبر است. امضاء

الموسى

تذکرہ: اعلام وصول این طرح/ لایحه در اجرای مذکور (۲) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ پس از اخذ نظر معاونت قوانین و در صورت عدم مغایرت آن با ماده این نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ممکن بذرخواهد بود.

اداره کل تدوین قوانین

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۲۲

شماره: ۷۸۵۷۸

۱۳۹۱/۱۲/۲۸ هروردیه دیرخانه اداره کل تدوین قوانین

۱۳۹۱/۱۲/۲۲ وردیه نظر اداره کل تدوین قوانین ۱۳۹۱/۱۲/۱۵

بسمه تعالیٰ

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، طرح ذیل که به اعضاء ..... نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

نظر به این که از وظائف اساسی جمهوری اسلامی ایران، حمایت از مساجد و توسعه تربیت دینی و اسلامی است، اما متولی مشخصی برای این امر وجود ندارد و اقدامات موازی و متداخل و در بسیاری از موارد غیر مؤثر مشکلاتی را به وجود می آورد، در اجرای اصول مختلف قانون اساسی از جمله اصول اول، دوم، سوم، هشتم و دوازدهم قانون اسلامی، و مواد ۳ تا ۶ قانون برنامه پنجم توسعه، طرح زیر با قید یک فوریت پیشنهاد می گردد.

عنوان طرح:

حمایت از احداث، تجهیز، نوسازی و مدیریت
مسجد کشور و پیگیری امور نمازخانه ها

موضوع طرح:

حمایت از احداث، تجهیز، نوسازی و مدیریت مساجد کشور
و پیگیری امور نمازخانه ها

ماده ۱. در این قانون منظور از "مسجد" هر مسجد، اعم از فعال یا غیر فعال است. محل اقامه نماز در نمازخانه های بین راهی و اماکنی از قبیل ادارات، بستان ها و مجتمع های تجاری که برای خواندن نماز تعیین می گردد، "نمازخانه" است.

ماده ۲. نام سازمان اوقاف و امور خیریه به سازمان اوقاف، مساجد و امور خیریه تغییر می یابد. این سازمان مسؤولیت حمایت از اقدامات نگهداری، احداث، تجهیز، نوسازی و مدیریت مساجد کشور و پیگیری امور نمازخانه ها را بر عهده دارد و این مسؤولیت به وظایف سازمان مذکور افزوده می شود.

ماده ۳. به منظور ایجاد هماهنگی در امور مساجد و نمازخانه های کشور و اجرای احکام حمایتی این قانون، در سازمان اوقاف و امور خیریه، معاونتی به نام "تعاونت امور مساجد کشور" که از این پس "تعاونت" نامیده می شود تأسیس می گردد. وظایف، اختیارات، نمودار سازمانی و نحوه عمل این معاونت براساس آیین نامه ای خواهد بود که حداقل تا سه ماه پس از تصویب این قانون توسط رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و وزیر ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد. حداقل طرف سه ماه از تاریخ تشکیل این معاونت، وظایف مشابه در کلیه دستگاه های اجرایی ذیربط و نیروی انسانی و امکانات مربوط به آن ها به معاونت منتقل می شود.

ماده ۴. معاونت مکلف است با پژوهش مستمر و پس از تعیین شاخص های جمعیتی مربوط و براساس پراکندگی جمعیت شهرها و روستاهای کشور، مساجد و نمازخانه های مورد نیاز و مساحت آنها را تعیین کرده، جانمایی و احداث آنها را پیگیری نماید. در مواردی که نیاز به تغییر کاربری باشد استانداری و کمیسیون ذی ربط موظفند پس از اعلام معاونت در استان، با قید فوریت، نسبت به تغییر کاربری اقدام نمایند.

همچنین معاونت موظف است با همکاری نهادها و دستگاه های ذیربط طرح های مختلف را برای ساخت مساجد و نمازخانه های جدید کشور تهیه کند. این طرح ها باید دارای تنوع و قابلیت تطابق با مناطق مختلف کشور و مساحت های متناسب با اراضی تخصیصی به مسجد و نمازخانه را داشته و شاخصه های معماری ایرانی و اسلامی در آن رعایت شده باشد.

ماده ۵ - احکام این قانون، نافی وظایف هیأت های امناء و دستگاههای اجرایی نیست. دستگاههای اجرایی که در اماکن تحت پوشش خود مسجد یا نمازخانه دارند، مکلف به نگهداری، نوسازی، تکمیل و تجهیز آن با هزینه خود بوده و در موارد نیاز مکلف به احداث آن می باشند. همچنین مالکان اماکن تجاری، اداری و خدماتی جدیدالاحداث موظفند نمازخانه مناسبی را در اماکن مذکور احداث نمایند. تأیید نقشه مجتمع های مذکور منوط به پیش بینی محل مناسب برای نمازخانه بر اساس دستورالعمل معاونت است. کلیه دستگاههای اجرایی، مراکز آموزشی، بیمارستانها و مراکز درمانی، مجموعه های ورزشی، مجتمع های رفاهی، تفریحی و مجتمع های تجاري اعم از دولتی یا غیردولتی، موظفند نسبت به احداث یا اختصاص و نگهداری فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه اقدام نمایند.

ماده ۶ - وزارت راه و شهرسازی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و شهرداری ها موظفند در طراحی و اجرای طرحهای جامع تفصیلی شهری، هادی روستایی، شهرکها و شهرهای جدیدالاحداث، اراضی مناسبی را برای احداث مسجد و خانه عالم پیش بینی و پس از آمده سازی، بدون دریافت هزینه و قیمت زمین، با نظارت معاونت در اختیار متخصصان احداث مساجد قرار دهند. همچنین موظفند پس از اعلام نیاز توسط نمایندگان اهالی محل و تأیید معاونت استان زمین مورد نیاز برای احداث مسجد، فضای جانبی و توسعه مسجد به صورت رایگان تأمین کنند. وزارت خانه های راه و ترابری و نفت موظفند نسبت به احداث مسجد و

نمایخانه در پایانه‌های مسافری و جایگاه‌های عرضه سوخت بین‌شهری و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه‌های مذکور از طریق بخش غیردولتی اقدام نمایند.

سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور و شهرداری‌ها موظفند نسبت به احداث یا اختصاص فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه در پارکهای ملی و بوستانهای شهری اقدام نمایند. همچنین به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و یا سایر دستگاههای اجرایی اجازه داده می‌شود در صورت نیاز به احداث مسجد یا نمازخانه یا توسعه آن، مقدار زمین لازم را به صورت رایگان در اختیار هیأت امنی مورد تأیید معاونت قرار دهنده.

ماده ۷ - به منظور ارتقاء کارکرد فرهنگی و هنری مساجد، برقراری عدالت فرهنگی و ترویج فرهنگ اسلامی و جذب جوانان و نوجوانان به مساجد، معاونت مکلف است با رعایت موازنین اسلامی ترتیبی اتخاذ نماید تا پایان هر برنامه پنجماله، حداقل یک چهارم مساجد شهری و روستاهای بالای هزار نفر جمعیت از کانون فرهنگی و هنری برخوردار باشند.

ماده ۸. هر مسجد واقع در شهر و روستا توسط هیأت امنی مركب از: امام جماعت، متولی منصوص و در صورت عدم وجود نماینده سازمان اوقاف و امور خیریه، مسؤول بسیج مسجد، مسئول انجمن اسلامی و متولی کانون فرهنگی مسجد در صورت وجود و حداقل ۳ نفر نماینده نمازگزاران با تأیید امام جماعت مسجد اداره خواهد شد.

ماده ۹. هیأت امنا به ویژه دارای وظایف و اختیارات زیر است:

الف- نمایندگی مسجد در برابر معاونت، کلیه موسسات، ادارات و دستگاه‌های دولتی و غیر دولتی، بانک‌ها و شهرداری‌ها و هماهنگ کننده امور کانون، بسیج، انجمن و سایر تشکلهای ثابت مسجد

ب- مراقبت از مسجد و اموال آن، و انجام تعمیرات لازم برای حفظ آنها و حفظ پاکیزگی و آراستگی مسجد

نگهداری اموال منقول مسجد و ثبت آن‌ها با مشخصات کامل در دفتر اموال مسجد

پ- طرح دعوی و دفاع از حقوق مسجد و تعقیب دعاوی مطروح له و علیه مسجد و در صورت لزوم، انتخاب وکیل برای انجام امور مذکور

ت- به ثبت رساندن اعیان و اموال غیرمنقول مسجد و اخذ سند مالکیت به نام مسجد

ث- تعیین محلی برای حفظ آثار و ارزشها دفاع مقدس، آثار معنوی، مفاخر و نخبگان محل و ایجاد دفتر یادبود

ج- استفاده از فناوریهای جدید برای توسعه فعالیتهای مسجد

ج- نگهداری درآمدها، کمک‌های نقدي، نذور نقدي و جنسی و عواید مسجد در حساب مخصوص در یکی از بانک‌ها و ثبت در دفاتر مالی مسجد و نگهداری آنها

ح- پرداخت حقوق و دستمزد به خادمان مسجد و کسانی که خدمت آنان در مسجد لازم است.

خ- پرداخت هزینه‌های ضروری، متعارف و جاری مسجد

د- تصمیم گیری در باره نحوه خرج بودجه تخصصی و درآمدهای مسجد

ذ- تهیه بیلان عملکرد و ارائه صورتحساب و اسناد درآمد و هزینه مسجد به معاونت با امضاه رئیس هیأت امناء و نگهداری اسناد مذکور

ماده ۱۰. تأمین مالی مساجد از طریق زیر صورت می گیرد:

۱. کمک اشخاص حقیقی و حقوقی

۲. کمک های شهرداری ها، نهادهای عام المنفعه و سایر مؤسسات و دستگاه های اجرایی

۳. بودجه تخصیصی از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه مندرج در ردیف یا ردیفهای

مستقل در بودجه سنواتی و از محل موقوفات بر اساس موازین شرعی و تأیید سازمان

۴. درآمدهای اختصاصی مسجد

ماده ۱۱. هرگاه حسب تأیید هیأت امنای مسجد، فعالیت فرهنگی و تبلیغی توسط مسجد صورت گیرد، کلیه درآمد ناشی از این فعالیت ها باید به مصارف مذکور در این قانون برسد. همچنین مساجد می توانند موقوفات و مستغلات خود را بنابر تصویب هیأت امنا به اجاره و اگذار کنند یا برابر موازین شرعی و قانونی انتقال دهند.

ماده ۱۲. در مواردی که درآمد مسجد بیش از هزینه های آن باشد، بنابر تصمیم هیأت امنا می تواند به ترتیب مصروف کمک به ایتمام، خانواده های بی سرپرست و خانواده های بد سرپرست حوزه مرتبط با مسجد و یا فعالیتهای مذهبی و فرهنگی مسجد شود.

ماده ۱۳. خانه عالم و خادم هر مسجد و یا هر دو می تواند در فضای متعلق به مسجد باشد که حسب مورد، یا از فضاهای موجود مسجد به این امر اختصاص می یابد یا در صورت امکان ساخته می شود. در صورت احداث در خارج از فضای مسجد نیز جزو اموال مسجد بوده و تنها برای همین موارد قابل استفاده است.

- ماده ۱۴. چنانچه مودیان مالیاتی با هماهنگی معاونت، اقدام به ساخت، تجهیز یا نوسازی مساجد کنند، هزینه های انجام شده به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی آنان منظور می شود.

ماده ۱۵. هرگاه با توجه به نقشه استقرار مساجد کشور، همه یا بخشی از اهالی یک محل و یا یکی از آنان مایل به ساخت مسجد یا نمازخانه باشد، بانک ها و مؤسسات اعتباری مجازند ضمن هماهنگی با معاونت، وام هایی با کارمزد حداقل در اختیار آن ها قرار دهند.

ماده ۱۶. معاونت مکلف است در خصوص وظایف شغلی و نگهداری مساجد، اقدامات لازم را برای آموزش خادمان مسجد به عمل آورده، در صورتی که خادمان مشمول بیمه تأمین اجتماعی نباشند، آنان را برای بیمه شدن برابر ضوابط مربوطه به سازمان تأمین اجتماعی معرفی کند.

- ماده ۱۷. انشعاب و هزینه آب، برق و گاز مصرفی مساجد رایگان است این حکم شامل اماکن

موضوع ماده ۹ نمی شود.

ماده ۱۸. در مواردی که نیاز به احداث مسجد یا نمازخانه جدید باشد، موضوع باید به معاونت پیشنهاد و در صورت تأیید اقدام حمایتی لازم صورت می گیرد.

ماده ۱۹. چنانچه ساختمان مسجد و متعلقات آن در طرح توسعه شهری قرار گیرد شهرداری مکلف است از زمین های در اختیار خود، نزدیک ترین محل را در اختیار هیأت امنای مسجد قرار داده، اقدامات و مساعدت های لازم را برای احداث مسجد جدید به عمل آورد و در صورت عدم وجود زمین مکلف است نسبت به خرید و اگذاری زمین موضع اقدام کند.

ماده ۲۰. در مورد مساجدی که جزء میراث فرهنگی و آثار ملی ثبت شده هستند، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری موظف است برای تعمیر، بازسازی، تجهیز و نوسازی آن اقدام نماید. در غیر این صورت معاونت می تواند با اطلاع و نظارت سازمان یاد شده در این موارد نیز اقدام کند.

ماده ۲۱. کلیه اقداماتی که در جهت ساخت، تجهیز یا نوسازی مساجد کشور انجام می گیرد از پرداخت عوارض قانونی مربوط به شهرداری ها و غیره معافند.

ماده ۲۲. معاونت علاوه بر تکالیفی که بر عهده دارد، مسئول نظارت بر اجرای این قانون و ایجاد هماهنگی با دیگر دستگاه های ذیربیط است.

ماده ۲۳. کلیه قوانین و مقرراتی که با این قانون مغایرت دارد، از تاریخ تصویب این قانون لغو می گردد.

اسامی و امضاء پیشنهاد دهنگان

ردیف	نام و نام خانوادگی	حوزه انتخابیه	امضاء
۱	محمد حسین فرضی	تبریز، آذربایجان غربی	
۲	سید علیرضا سعید	لرستان	
۳	سعید زمانی	صفد - میبد	
۴	سید علی بن سعید	هرمزگان	
۵	میر روح الله	خرم آباد طره	
۶	حسینیه حاجی	سماحتا تهریز	
۷	سیدنا صدر رور لاریانی	فلادیکو	
۸	سید رضا نجفی اسلامی	آزادشهر	
۹	مصطفی آرامی	نیشابور	
۱۰	محمد سپهی	لنگران	
۱۱	سید عبدالکرم هاشمی	مناب - رودبار - جاسک	
۱۲	علی اکبری	سید کاظم سعید	
۱۳	وقتی هزارانه	هران و درم	
۱۴	حسن بیان	هران ---	
۱۵	علی اکبری	لاهیجان - سیاهکل	
۱۶	محمود مصطفی	فریمان، ذرا	
۱۷	سید علی طاهری	چرخه رآیه	
۱۸	داده نگار	قزوین آهونه	

محمد رضی

زنجان رویان

سید علی

حسان بختیار

۱۹	ابراهیم آقامحمد	آزاد داده شد	۳
۲۰	سید لطفی رئیس	کارگردان	۷
۲۱	سهراب نعیمی	س	۸
۲۲	میرزا علی	بخارا	✓
۲۳	حنفی ابری	زنجیر	✓
۲۴	علی مسلمی	تران	✓
۲۵	عبدالکریم جباری	لوبر، گنبد و دلم	✓
۲۶	حنفیت جعفری	طهر	✓
۲۷	غلامرضا مصباحی سعد	هران، (۱)، کلادیور	✓
۲۸	محمد صبیرزاده احمدی وابح	رسان	✓
۲۹	ناصر سوداچ	اهواز - باب ۲ تیپ ۶۰۰	✓
۳۰	سید حسن فخر حسینی	ورا، قرچک، پیروان	✓
۳۱	حسین رله نژاد	خواجہ، ترکمن، اسلام	✓
۳۲	سید حسن نائی ازدهم	سید محمد	✓
۳۳	حسین لاعون	ملر، خر و خور	✓
۳۴	حسین زیارت آذربایجان	ل	✓
۳۵	روحی علی پور	بعش رهادار وح دریس	✓
۳۶	حسین صبا از زاره	زیارتی - بیرون و مراحل	✓
۳۷	حسین غفتگو آذربایجان	بم - رکن - فرمان	✓
۳۸	حسین کنجه	سید کلار	✓
از فتح الله حبیب فائزه کارهای اسلامی			
۲۸ - عدم رضای نزدیکی بتنی های			

٣٩	محمد العنكبي	الذئب ونسمة	معجب
٤٠	عطا الطحان في مصر	رجل	✓
٤١	سید علی سویں فرار	دستان	معجب
٤٢	فلم دراک جی برینج	صين	معجب
٤٣	ام اسم کارولین	دریں و نامہ	معجب
٤٤	اسم الحمد لله	فرنچ و جاپان	معجب
٤٥	علم و تضليل	وامل	معجب
٤٦	دراونی	لندن	معجب
٤٧	حیدر گروپ	مکان	معجب
٤٨	بلبر ٹائمز	کوروان	معجب
٤٩	ایس ڈاون	آغا	معجب
٥٠	خانہ طلب	کام	معجب
٥١	معجم اسرار	رومان - آن	معجب
٥٢	هدایت فرماد	کلینیک بیبی	معجب
٥٣	میراث موسی	نیشنل سین	معجب
٥٤	مسحوق	تھیڈ ایجاد	معجب
٥٥	محمد رضا	کنیاد دیستان	معجب
٥٦	دیکھ لیں	لیڈ	معجب
٥٧	عزت اسرائیل	آدم	معجب
٥٨	معبد الفردی	آبادان	معجب

٤٩. حکایت نورن علی احمد ریاض
٤٨. سید محمد سادات ابراهیم شوستر و کور

۱۱) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۲) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۳) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۴) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۵) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۶) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۷) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۸) مواردی که نیز از این اندیشه

۱۹) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۰) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۱) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۲) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۳) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۴) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۵) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۶) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۷) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۸) مواردی که نیز از این اندیشه

۲۹) مواردی که نیز از این اندیشه

۳۰) مواردی که نیز از این اندیشه

برخانی

سازمان

کمیته

کمیته